

Ifjúsági Cselekvési Terv

Zugló, 2008–2009

Jelen ifjúsági cselekvési terv az elkövetkező két évre – 2008. január – 2009. december – hivatott meghatározni a Zuglóban élő fiatalok életminőségének javítása, önálló életkezdésének segítése érdekében teendő lépéseket. Az anyaghoz felhasználtuk a DIÓDATA Szociológiai Kutató és Tanácsadó Iroda által készített Lépéskényszer c. tanulmányt, amelyet mellékelünk, valamint a II. MűködŐK Konferencián és egyéb ifjúsági fórumokon, csoportos konzultációkon elhangzottakat. A kutatás előkészítése során modellezett leendő intézkedéseket a Zugló Gyermekek és Ifjúsági Önkormányzat tagjaival véleményeztettük, velük közösen állítottuk össze. E javaslatokhoz a kutatás során újabbak nem érkeztek, így nagy valószínűséggel a GYIÖK által megfogalmazott problémakör találkozott a fiatalok által támasztandó igényekkel. Az elkészült Cselekvési Tervet nyitott anyagként kezeljük, amelybe a megismerés során felmerülő további, a fiatalok széles körű támogatását élvező elképzelések kerülhetnek.

A zuglói fiatalok néhány jellemzője

Zugló lakossága az elmúlt években 105 000–110 000 fő körül alakult – az utóbbi években növekvő tendencia mellett –, az igen nagy számú új lakás épülése ellenére elmaradt a nagyarányú beköltözés. Ennek értékelése jelen anyagnak nem feladata. A település önkormányzata törvényben előírt és önként elkészített koncepcióiban foglalkozik a gyermek- és ifjúkorúakat ellátó intézményrendszer helyével, szerepével, fejlesztésének

irányjaival. A szociálpolitikai kerekasztal által elfogadott Zuglói Szolgáltatásszervezési Koncepció tartalmazza a bölcsődei ellátás kérdéseit; a közoktatás területén rendelkezik az önkormányzat az előírt dokumentumokkal (Intézkedési terv, Minőségirányítási program stb.).

Úgy látjuk, hogy ezek ismeretében a cselekvési terv összeállítása során a fiatalságnak arra a csoportjára kell koncentrálnunk, amely kiesik ezen intézményhálózat hatóköréből, így kevésbé ér el olyan szolgáltatásokat, amelyek segítik tájékozódását a számára nyitva álló lehetőségekről, és kevésbé elérhető az önkormányzat számára is. Ez a korosztály elsősorban a középfokú tanulmányait befejezők köre. Szükségesnek látjuk a korcsoport lefelé történő bővítését, mert a pályaválasztás, az önálló életkezdés szempontjából meghatározóak lehetnek a középfokú tanulmányok (illetve azok befejezésének időszaka), így ezek megkezdésének idejéig, 14 éves korig tolnánk le az életkori határt. Az így kialakított csoportba, a 14–29 éves zuglói fiatalok közé jelenleg 17 551 fő tartozik. Ez a teljes lakosság – 111 632 fő – 15,72%-a. (A különböző életkori csoportokba tartozó fiatalok számát az 1. sz. melléklet tartalmazza.)

Azt látjuk, hogy a korosztályban a nemek közel azonos – 49% férfi; 51% nő – arányt képviselnek. Megfigyelhető, hogy a kor előrehaladásával egyre nő az egyes csoportokba soroltak aránya, amiből az a következtetés adódhat, hogy a lakosság létszáma várhatóan tovább fogyatkozik, illetve ebben az életkori csoportban egyfajta hullámvölgyet képez. (Ennek némiképp ellentmondani látszik az alsóbb korcsoportokban ész-

lelhető néhány éves emelkedés, ám a görbe nem éri el az idősebb korcsoportok magasságát, és a 2007-es év adatai ismét az újszülöttek számának jelentős csökkenését vetítik előre.)

Életkor szerint	%
14–17 év	18
18–21 év	20
22–25 év	23
26–29 év	39
Σ	100 ¹

Az talán nem okoz meglepetést, hogy a vizsgált korcsoportba tartozók háromnegyede még nőtlen, illetve hajadon. A 22–29 év közöttiek 62%-os, de a 26–29 évesek 39%-os arányát ismerve az már elgondolkodtató, és nyilván más társadalmi összefüggésekkel, a szokások átalakulásával is magyarázható, hogy mindössze 23%-uk él vagy élt házastársi, élettársi kapcsolatban. Ez a posztadoleszcencia életszakaszával magyarázható, amelyről Andorka Rudolf *Bevezetés a szociológiába* c. munkájában (Osiris, 1997) ezt írja: „Újabban az iskoláztatás meghosszabbodásával a fiatalok felső határa egyre inkább kitolódik. Ennek következtében felnőtt, munkaképes és szexuálisan teljesen érett fiatal emberek hosszú ideig egy olyan életszakaszban élnek, amelyben nem állnak előtűnik nyitva a felnőttkorral járó lehetőségek (önálló munka, kereset, az ezzel járó döntési szabadság), és nem vállalhatják a felnőttkori kötelezettségeket (nem tudnak családot eltartani). Ez lehet a fiatalok között tapasztalható elégedetlenség egyik lényeges oka.”

Családi állapot szerint	%
Nőtlen, hajadon	77
Házass, élettársi kapcsolatban él	22
Elvált	1
Σ	100 ²

A Zuglóban lakó fiatalok fele dolgozik, több mint kétötöde valamilyen szinten tanul. A munkanélküliek aránya 2%, mindössze 3%-uk jelenleg a nemrég született gyermekét neveli otthon

– ez az arány is mutatja a lakosság utánpótlásának alacsony voltát –, míg alig 1%-uk háztartásbéli vagy egyéb eltartott.

Jogállás szerint	%
Tanuló	43
Dolgozik	51
Munkanélküli	2
GYES, GYED	3
Htb, egyéb	1
Σ	100 ³

A lakáskörülményeket vizsgálva azt látjuk, hogy e korcsoport túlnyomó része még valamelyik felmenőjével él együtt, egy lakásban. Adódik ez abból, hogy a minta alsó részében még nem is várható az önálló lakás birtoklása, ugyanakkor feltűnő lehet, hogy a gyermekes kétgenerációs, valamint az egygenerációs családok aránya mindössze 27%, miközben a 22 év feletiek aránya a 62%. Ez azt jelenti, hogy e fiatalok közül is jelentős számban élnek szüleikkel egy lakásban, még ha túlnyomórészt van is önálló szobájuk.

Van saját szobája, a család generációs szerkezete szerint (N = 600, %, x)⁴

	Saját szoba	Komfortelemek x
Felmenő 2 generációs családban (n = 426)	76	1,86
1 generációs (n = 106)	61	1,42
2 generációs, gyerekekkel (n = 57)	19	1,52
3 generációs, szülővel, gyerekekkel (n = 11)	27	1,09
Σ	100	1,74

A zuglói fiatalok lehetőségei

Oktatás

Zugló intézményhálózata igen kiterjedt, helyenként bővebbnek mutatkozik, mint amennyi igényt támasztanak vele szemben a korcsoportba tartozók, illetve a szülők.

Jelenleg 11 *bölcsőde* 628 férőhellyel, 812 gyermekkel, 129%-os kapacitással dolgozik. Az intézmény fejlesztését szükségesnek látszik napirendre tűzni, hiszen kihasználtsága a férőhelyek száma feletti. Egy igényfelmérést követően dönthetünk a bővítésről, vagy az ellátás más formában történő megoldásáról.

Az *óvodai férőhelyek* száma 3404 fő, ezt jelenleg 24 óvoda 28 telephelyén biztosítja az önkormányzat. Az elhatározott átszervezéseket követően ez a kapacitás nem változik, annak ellenére, hogy 16-ra csökken az óvodák száma, a 28 telephely azonban változatlan címen és befogadóképességgel megmarad. Az óvodák – hasonlóan a bölcsődékhez – magas színvonalon látják el feladataikat, esetenként külföldön is elismerik tevékenységüket, tanulmányozzák módszereiket. Ennek is köszönhető, hogy 94%-os kihasználtsággal működnek, ezen belül a gyermekek 85%-a zuglói. Ez jelzi azt, hogy ebben a korban az intézmények még a szülők által elképzeltnek megfelelő szolgáltatást és programot nyújtanak a gyermekek részére. Más feltételezés szerint a szülők gyermeküknek ebben az életkorában még kevésbé tartják fontosnak, a gyermek tanulmányi előmenetelét tekintve az óvoda megválasztását, mint később teszik ezt az iskolánál.

Az *alapfokú oktatásban* 16 iskola vesz részt, közülük kettő két tanítási nyelvű (magyar–angol és magyar–német), a többiek különböző specialitásokat vállalva programjukban végzik munkájukat.

A rendelkezésre álló összes férőhely 80%-át tekintve jelenleg 95%-os a kihasználtság. Az adatok azt mutatják, hogy 5 év távlatában minden zuglói gyermek zuglói fenntartású iskolába íratása esetén is legfeljebb 7011 gyermek jelenne

meg iskoláinkban, vagyis ennek alapján 8700 férőhely fenntartása elegendő lenne az ellátás magas színvonalon történő biztosításához.

A kerületi önkormányzat 4 középiskolát tart fenn, amelyekben összesen 1853 diák tanul. A 4 intézmény közül egy összetett intézmény formájában – gimnázium és általános iskola – működő hagyományos gimnázium; egy művészeti szakközépiskola; egy hatosztályos gimnázium; és egy hagyományos, négyosztályos gimnázium.

A korcsoportból a különféle iskolákba járók aránya:⁵ (Dolgozók nélkül)

Általános iskola	8%
Szaktanárképző	3%
Szakközépiskola	28%
Gimnázium	23%
Főiskola, egyetem	35%

A hiányzó 3% egyéb iskolarendszerű képzésben vesz részt.

Az önkormányzati fenntartású iskolák mellett a kerületben egyházi fenntartású, és alapítványi működtetésű intézmények, magániskolák és óvodák, valamint a fővárosi önkormányzat és más állami szervek által fenntartott – elsősorban középfokú – iskolák is megtalálhatóak.

Meg kell említenünk még a közvetlenül a gyermekekkel foglalkozó, az oktató-nevelő munka területéhez tartozó két intézményt, a Zuglói Nevelési Tanácsadót, és a Zuglói Logopédiai Intézetet, melyek jelentős segítséget nyújtanak a szülőknek és gyermekeiknek egyaránt a tanulási, magatartási problémák leküzdésében. A kerületben 3 állami, 1 egyházi és 1 alapítványi felsőfokú intézményegység található. Nem véletlenül mondjuk, hogy Zugló iskolaváros.

Egészségügyi és szociális ellátás

Kiemelkedő e téren az új gyermekorvosi rendelő átadása, mely a kor színvonalának megfelelően, gyermekbarát környezetben várja leendő

vendégeit. Az önkormányzat mint intézményfenntartó, 2 éve vezette be az óvodai gyógytestnevelés-szolgáltatást, melynek segítségével már ebben a korban szűrjük és kezeljük az arra rászoruló gyermekeket, mintegy biztosítva azt, hogy a későbbiekben teljes életet élhessenek. A 18 éves felüliek ellátása a háziorvosi hálózaton túl a két szakorvosi rendelőben történik, ami – mint az önkormányzat által önként vállalt feladat – jelentős pluszszolgáltatás a korosztály részére.

A rászoruló családok legjelentősebb támasza a Zuglói Családsegítő és Gyermekejóléti Központ. A Központ rendszeresen szervez életvezetési, munkavállalási lehetőségekről szóló programokat, tréningeket az érintettek számára. Szervezetileg idetartozik a Zuglói Ifjúsági Információs és Tanácsadó Iroda, hisz ennek létrehozására a kezdeményezés innen indult el.

Önkormányzati fenntartásban egy sportintézmény működik, jelenleg 3 telephellyel. Ezek anyagilag is elérhető lehetőséget biztosítanak a hagyományos sportot űzők számára – foci, kézi-, kosárlabda, futás (ingyenes) –, ugyanakkor a ma divatos elfoglaltságok egyike sem található itt meg. (Súlyzós erőfejlesztés, zenés torna stb.)

Foglalkoztatás

A jelzett szociológiai vizsgálat szerint a munkaképes korú, nem tanuló zuglói fiatalok mintegy 2%-a munkanélküli. (Ez a 18–29 éves korúak létszámára vetítve mintegy 280 főt jelent.) A foglalkoztatás terén látszó jellemzők a következők: a fiatalok jellemzően a szülők foglalkozását űzik tovább, tehát vagy azt a szakmát, hivatást, vagy ahhoz hasonlót választva, amit szüleik választottak annak idején. Egy jelentősen jobb munkahelyért utaznak csak távolabbra, vagyis inkább maradnának helyben, a lakóhelyükhöz közel. Néhányan vállalkozást alapítva dolgoznak. Munkavállalási, pályaválasztási nehézségeik megoldásában segítségükre van a Zuglói Ifjúsági Információs és Tanácsadó Iroda.

A munkavállaló fiatalokat tekintve:⁶

Vezető beosztású, értelmiségi	17%
Középfokú szellemi foglalkozású., irodai alkalmazott	31%
Szakt munkás	37%
Szakképzetlen fizikai munkás	9%
Önálló foglalkozású	2%

A fennmaradó néhány százalék nem válaszolt a kérdésre, vagy még nem dolgozott.

Talán érdeklődésre tarthat számot az a táblázat is, amelyet a *nem tanulók iskolázottságáról* némi átdolgozással készítettünk:⁷

Általános iskola	5%
Szakt munkásképző	21%
Középiszkola	48%
Főiskola, egyetem	25%

A hiányzó 1% nem végezte el a 8 általánost.

Közművelődés

Zugló korábban két közművelődési intézményt tartott fenn – Cserepesház és Zeg-Zug Zuglói Gyermekház –, az idei évben ezeket összevonta egy intézménnyé, Cserepesház néven.

Mint nevük is mutatja, főleg a gyermekkorosztálynak szolgáltatnak programot, de helyet kapnak időnként a korosztályt jobban közelítő rendezvények is. Ez elsősorban annak köszönhető, hogy a Zuglói Gyermek és Ifjúsági Önkormányzatnak a volt Zeg-Zug a székhelye, de emellett léteznek különféle szakkörök, tanfolyamok, amelyek a fiatalok részére egyfajta találkozási lehetőséget is biztosítanak. Nehezítheti e lehetőség kihasználását a korcsoport részéről az, hogy ezek általában olyan programok, amelyekért részvételi díjat kell fizetni. Ugyanakkor – mint a Lépekényszer adatai is mutatják, de saját tapasztalataink ezzel összecsengenek – a tanulmányból kiviláglik, hogy a megszokott helyek elsősorban a fiatalabbakat jellemzik, a legidősebbek esetében alig van olyan, aki erről nyi-

latkozik. A törzshelyek és a lakóhely távolságát vizsgálva szintén van egy életkori jellemző: az idősebbek a lakóhelytől egyre távolabbi törzshelyekről számoltak be. A találkozóhelyeket tekintve leggyakoribbnak a szabadterei közterületeket, majd a vendéglátóhelyeket és a játékermekeket találjuk! Az életkor előrehaladásával az ingyenesen használható közterületeket fokozatosan felváltják a pénzbe kerülő szolgáltatások. A lakóhely környékén a fiatalok a kapcsolatépítésre alkalmas helyeket igénylik elsősorban. Mint azt a bevezetőben jeleztük, felmerült az iskolák nyitottsága e téren. Jó kezdeményezésnek tartjuk, hogy néhány intézmény már saját maga kialakított klubhelyiséget, ahol egyelőre főleg az intézménybe járó diákok tölthetik el szabadidejüket egy részét.

Információs és tanácsadó szolgáltatás

E területen nagy áttörést jelentett a Zuglói Ifjúsági Információs és Tanácsadó Iroda létrejötte, intézményi részegységként. Az iroda jelenlegi helye egy elég forgalmas közlekedési pont, ezáltal sokak számára könnyen elérhető. Közvetlen közelében működik két középfokú intézmény és egy általános iskola. Tevékenysége sokrétű. Az iroda munkatársai a jogi, pályaválasztási és életvezetési tanácsadástól a kortárs segítők képzésén át a kábítószer terjedése elleni munkáig igen széles spektrumban dolgoznak. Tevékenységük egyre ismertebbé válik, szolgáltatásaikat nemcsak egyedileg igénylik a fiatalok, hanem intézményekben is tartanak foglalkozásokat. A körjük csoportosuló fiatalok egy része számára az előbbieken említett találkozási-, törzshelyet is jelent a ZIFI léte. Az irodát mint önként vállalt feladatot – az ifjúsági tanácsadás ugyanis kikerült az ezt korábban megfogalmazó szociális törvényből – a Zuglói Családsegítő és Gyermekejóléti Központ részeként tartja fent az önkormányzat. Mivel tevékenysége iránt egyre nagyobb igény nyilvánul meg, megerősítése szükséges, amint ezt a fiatalok által az önkormányzat felé megfogalmazott kérések is mutatják.

Az Iroda működése mellett továbbra is élni kell a helyi sajtó által biztosított lehetőséggel, hisz mint a tanulmány is írja, ebből tájékozódik a legtöbb fiatal, ugyanakkor az internet használatának terjedésével párhuzamosan növelni kell az ott megjelentetett, fiatalokat érdeklő helyi információkat is.

Ifjúsági civil kapcsolatok

Önkormányzatunk képviselő-testülete 1994 óta minden ciklusban létrehozta a civil ügyekkel, és az ifjúsággal foglalkozó bizottságot. Ezzel mintegy jelezte azt is, hogy e területeket, mint a társadalmi kapcsolatok lényeges elemeit, hasonló módon kiemelten kezeli, mint a törvény által rárótt feladatokat. Az önkormányzati törvény mindkét területet feladatként jelöli meg, mint tudjuk ezeket a lehetőségekhez és a területen élők igényeihez mérten kell ellátni. A rendszerváltás óta eltelt időben az önkormányzatot irányító képviselő-testület mindvégig úgy gondolta, hogy nemcsak elvi, hanem működési oldalról is finanszírozza ezt a tevékenységet. Legjelentősebb lépésként értékelhető e téren a Zuglói Gyermeke és Ifjúsági Önkormányzat létrejötte 2000. december 7-én. A fiatalok e testületével a felnőtt képviselő-testület együttműködési megállapodást köt, amely tartalmazza mindkét fél lehetőségeit, jogait a kapcsolatban. A GYIÖK egyre nagyobb szerepet vállal a korosztállyal kapcsolatos képviselő-testületi döntések előkészítésében, véleményezésében, megvalósításában. Ugyanakkor sokszor még tisztázatlan, hogy mely ügyek azok, amelyek során a döntés előtt mindenképpen ki kellene kérnünk a korosztályt képviselő testület véleményét.

2004-ben létrehoztuk a Zuglói Ifjúsági Tanácsot, mely a kezdeti lépések után – éppen egy felsőfokú tanulást segítő ösztöndíj létrehozása lett volna – működését felfüggesztette. Az újjászervezés jelenleg is folyik, hiszen a GYIÖK nem helyettesítheti a Tanácsot, mert ez utóbbi munkájába azon civil szerveződések képviselőit hívtuk meg, amelyek maguk is ifjúsági

vagy ifjúsággal foglalkozó szervezetként tevékenykednek. Így helyet kapott a tagok között pl. hagyományos civil szervezet, ifjúsági csoport, cserkészcsapat, és természetesen a GYIÖK is.

Eredeti elképzelésünk az volt, hogy a Tanács a korosztályt érintő kezdeményezésekkel, javaslatokkal kívülről segítse a képviselő-testület tevékenységét, ám valójában csak a véleményezésig jutottunk.

Célok, elérni kívánt eredmények

Elsődleges célunk a cselekvési tervben megfogalmazott intézkedések megvalósításával az volt, hogy minden fiatal otthon érezze magát Zuglóban. Az eddigiéknél is bővebb lehetősége nyíljon a korosztályba tartozóknak, hogy esetleges problémáikat helyben megoldják, kérdéseikre választ kapjanak, igény szerint legyen hová fordulniuk segítségért. Az intézkedések nyomán el kívánjuk érni, hogy bővüljenek a fiatalok tanulási lehetőségekről kialakult és kialakítható ismeretei, ezzel mintegy segítjük sikeres önálló életkezdésüket, munkavállalásukat is.

A hétköznapi tudatban legjelentősebb, az ifjúság helyzetét és a társadalom reprodukcióját egyaránt befolyásoló problémaként a lakáshoz jutással kapcsolatos gondok merülnek fel. Ezt igazolta a hivatkozott tanulmány is, hisz a fiatalok önmaguk is első helyen említették ezt mint megoldásra váró kérdést, melyben az önkormányzat segítségét remélik. Olyan lehetőségeket kívánunk elérni vagy megközelíteni, amelyek nyomán a fiatalok itt maradnak a kerületben, mert életük szinte minden szegmensében megtalálják a helyüket itthon. Ugyanakkor megteremtjük a hatékony segítségnyújtást a kítáguló határok adta lehetőségekhez – külföldi tanulás és munka – való hozzáférés terén is.

Ezen intézkedések nyomán elérjük, hogy a fiatalok társadalmi aktivitása nőjön, nagyobb mértékben lássák érdemesnek az őket érintő döntésekben való részvételt, ezzel mintegy saját kezükbe véve sorsuk alakítását.

A magasabb szintű iskolai végzettség megszerzése, a lehetőségek széles tárházának elérése segítheti a fejlődést befolyásoló javaslatok, elképzelések kialakítását, az azok megvalósításában való részvételt. Egy pozitív, a fejlődés irányában aktívabb környezet nagyobb eredmények elérésére sarkall, illetve nyújt lehetőséget minden itt élőnek. A korszerűbb tudás, a nagyobb kedv a tanuláshoz, munkavégzéshez, az önálló elképzelések megvalósíthatósága erősíti a jövőbe vetett hitet. Az intézkedések megvalósításának előkészítése során ezért is igényeljük a fiatalok részvételét, megteremtjük a szélesebb nyilvánosságot annak érdekében, hogy tevékenesen is részt vehessenek saját jövőjük alakításában. Mindezt természetesen a lehetőségek és realitások talaján kívánjuk biztosítani.

Intézkedések, felelősök, határidők

A kutatás során tíz „olyan elképzelhető intézkedésről kértünk állásfoglalásokat, amelyek mindegyike szerepelhetne az önkormányzat ifjúsági cselekvési tervében. Ezek kapcsán kétféle mérlegelési lehetőséget kínáltunk kérdőívünkben. Elsőként azt kértük: egyenként ítélik meg mindegyiket, vajon mennyire lennének hasznosak a kerületben élő fiatalok számára. Ezt követően a már ismerős intézkedések közül annak az ötnek a kiválasztását kértük, amelyek a leginkább segíthetik a zuglói fiatalok felnőtté válását, önálló életkezdését.

A kétféle ítéletalkotáshoz az alábbi intézkedés-sorozatot kínáltuk mérlegelésre:

1. Ifjúsági információs pontok létesítése a kerületi iskolákban és a fiatalok által gyakran felkeresett intézményekben, közterületeken, ahol a fiatalokat érintő internet-tartalmakhoz az érdeklődők ingyen hozzáférhetnek.
2. A kerületben működő művelődési intézmények célzott támogatása annak érdekében, hogy a fiatalok által kedvelhető találkozóhelyek, klubok, elkülönült ifjúsági »fészkek« jölessenek létre.
3. Olyan ifjúsági klubok »fészkek« megalakításának segítése, amelyek lehetővé teszik,

hogy a fiatalok lakóhelyük közelében társaságot találjanak, új ismeretségeket köthesse- nek, alkalmuk legyen az önszerveződésre.

4. Olyan ifjúságsegítő szakemberek képzésének anyagi támogatása, akik képesek a kerületben élő fiatalokkal jó kapcsolatot kialakítani, gondjaikat megismerni, és azok megoldásához tanácsot, szükség esetén hatékony segítséget adni.
5. Olyan lakástámogatási rendszer kialakítása, amely hatékonyan segíti a kerületben élő fiatal házasok első önálló lakásának megszerzését, biztosítja a továbblépés feltételeit.
6. A külföldi tanulás, munkavállalás lehetőségeivel kapcsolatos információs szolgáltatás és a fiatalok ilyen törekvéseinek gyakorlati segítése például a nyelvtanulásban, a kapcsolatfelvételben.
7. Olyan ifjúsági ösztöndíjak alapítását kezdeményezi, amely a kerületben élő nehéz helyzetű, tehetséges fiatalok tanulmányainak támogatásába bevonja a kerületben működő vállalkozásokat.
8. Zuglói »Ifjúságért Díj« alapítása azok munkájának elismerésére, akik kiemelkedő munkát végeznek a kerületben élő fiatalokért.
9. A Zuglóban működő iskolákban legyen rendszeres tájékoztatás a fiatalok életmódjában előforduló egészségkárosító tényezők kockázatairól, elkerülésük lehetőségéről és az ehhez helyben elérhető tanácsadásról, segítségről.
10. A Zuglóban működő iskolákban legyen ifjúságsegítésben járatos szakember, ~~díj~~ hatékonyan fellépni a családon belüli erőszak diák áldozatainak érdekében.”⁸

Az egyes elképzelhető intézkedésekkel kapcsolatos vélekedések a következőképpen alakultak:

A felnőtté válást leginkább segítő önkormányzati intézkedések (N = 600, % Σ 5)

A lehetséges intézkedés	% Σ5
1. Hatékony lakástámogatási rendszer kialakítása.	81
2. A külföldi tanulás, munkavállalás információs és gyakorlati segítése.	67
3. A kerületi művelődési intézmények támogatása, ifjúsági klubok, létrejöttéért.	52
4. Ifjúsági ösztöndíjak alapítása a kerületben működő vállalkozások bevonásával.	51
5. A lakóhelyhez közeli ifjúsági klubok „fészkek” megalakításának segítése.	51
6. Ifjúsági információs pontok létesítése, ahol az internet-tartalmak ingyen elérhetőek.	50
7. Az iskolákban legyen tájékoztatás az egészségkárosító tényezőkről, elkerülésükről.	44
8. Ifjúságsegítő szakemberek képzésének anyagi támogatása.	42
9. A családon belüli erőszak diák áldozatait az iskolákban hatékony szakember.	32
10. Zuglói „Ifjúságért Díj” alapítása, azok munkájának elismerésére, akik.	15

A fentiek alapján a következő feladatokat jelelhetjük ki az elkövetkező két év viszonylatában.

1. Hatékony lakástámogatási rendszer kialakítása
  - 1.1. Anyagi támogatási rendszer bővítése az önálló lakás megteremtéséhez
  - 1.2. Önkormányzati bérlakásjuttatás
  - 1.3. „Fecskeház”-projekt

2. A külföldi tanulás, munkavállalás információs és gyakorlati segítése
  - 2.1. Aktuális információkhoz való hozzáférés biztosítása
  - 2.2. Gyakorlati segítségnyújtás megszervezése
3. Ifjúsági klubok, ifjúsági találkozóhelyek létesítése
  - 3.1. Művelődési házakban
  - 3.2. Lakóterületen
4. A tanulás támogatása
  - 4.1. Felsőfokú intézményekbe történő bejutás, felvételre felkészülés támogatása
  - 4.2. Felsőfokú tanulmányok, átképzés támogatása
  - 4.3. Ösztöndíjak rendszerének áttekintése, szükség szerinti átalakítása

A második vonal alatti feladatok gyakorlatilag nem kaptak jelentős támogatást, így megvalósításuk esetén nem érik el a magunk elé kitűzött célt, és esetleg feleslegesen elaprózzuk az amúgy is nehezen előteremthető forrásokat.

Mindezekhez csatlakoztathatók azok a teendők, amelyek évek óta jelen vannak az önkormányzat ifjúsági munkájában, így alakítható ki a következő intézkedési, cselekvési csomag.

1. Az ifjúsági munka irányítása, szervezése

- a.) A Polgármesteri Hivatal átalakításának lezárása után is biztosítjuk, hogy megfelelő felkészültségű, empatikus, képzett szakember foglalkozzon az ifjúságot érintő kérdésekkel, ellássa a GYIÖK-választások előkészítésével, lebonyolításával kapcsolatos teendőket. Szervezi a polgármester, a képviselő-testület és a fiatalok testületeinek, csoportjainak kapcsolatát, javaslatokat dolgoz ki jelen cselekvési tervben megfogalmazottak és aktuálisan felmerülő problémák megoldására. E szakember részére megfelelő önállóságot, és hatáskört biztosítunk munkája végzéséhez, kiválasztása során figyelembe vesszük a GYIÖK véleményét.

Felelős: dr. Weinek Leonárd polgármester
Határidő: folyamatos
Közreműködő szervezeti egység: Humánpolitika
Költségvetési forrás: 3 mFt/év (bérköltség)

- b.) Továbbra is fenntartjuk a Zuglói Ifjúsági Információs és Tanácsadó Irodát. Az ott dolgozók létszámát a feladatokhoz igazítjuk, véleményük ismeretében szükség szerint megvizsgáljuk a jobb elhelyezés, a szervezeti önállóság lehetőségét.

Felelős: dr. Weinek Leonárd polgármester
Határidő: működés biztosítására: költségvetési rendelet elfogadása; elhelyezés, szervezeti kérdések: 2008. június, illetve lehetőség függvényében
Közreműködő szervezeti egység: Szociális és Egészségügyi Osztály
Önkormányzati bizottság: Oktatási és Ifjúsági Bizottság
Költségvetési forrás: működésre: 12 mFt/év

2. Hatékony lakástámogatási rendszer kialakítása

- a.) Felülvizsgáljuk a pénzügyi támogatás, és a lakások odaítélése során kialakult gyakorlatot, az erre vonatkozó rendeleteinket, elemezve az eddig támogatásban részesülők összetételét, további sorsát. A tapasztalatok birtokában javaslatot dolgozunk ki a szükséges módosításokra, amely javaslatokat a fiatalok között vitára bocsátunk, ennek tapasztalatai alapján döntünk a lehetséges változtatásról.
Felelős: dr. Weinek Leonárd polgármester
Közreműködők: Szociális és Egészségügyi Osztály, valamint a lakásügyekkel foglalkozó szervezeti egység, Zuglói Ifjúsági Információs és Tanácsadó Iroda
Önkormányzati bizottság: Szociális Bizottság, VTKB, Pénzügyi Bizottság
Határidő: elemzésre, javaslatok összeállítására: 2008. április 30.; véleményeztetésre: 2008. június 30.; javaslatok előterjesztésére a képviselő-testület elé: 2008. októberi ülés

- b.) Áttekintjük a „Fecskeház” néven ismert projekt vagy más, lépcsőzetes lakáshoz jutási lehetőség megvalósításának feltételeit, beleértve a kimenetet is az odaköltöző fiatalok számára.

Felelős: dr. Weinek Leonárd polgármester
 Közreműködők: Beruházásokkal foglalkozó szervezeti egység, Építéshatóság
 Önkormányzati bizottság: VTKB
 Határidő: 2008. június 15.
 Javaslatok előterjesztése Képviselő-testület elé: 2008. szeptemberi ülés

3. A külföldi tanulás, munkavállalás információs és gyakorlati segítése

- a.) Javaslatot készítünk az információkhoz való hozzáférés lehetőségeinek bővítésére. Az alap adott, a világhálón ma már gyakorlatilag számos olyan információ elérhető, amelyek szinte minden tudnivalót tartalmaznak e kérdéskörben. A hozzáférés lehetőségének bővítése az, ami segítheti, hogy tovább bővüljön a vállalkozó szellemű fiatalok köre. A javaslat kiterjed információs pontok létrehozásának személyi, tárgyi feltételei megteremtésére. Készüljön egy olyan zuglói honlap, amely megbízhatóan tartalmazza a különféle lehetőségeket. E honlap kezelésével, karbantartásával a Zuglói Ifjúsági Információs és Tanácsadó Irodát bízunk meg.
 Felelős: dr. Weinek Leonárd polgármester
 Közreműködő szervezeti egység: Informatikai Osztály, Oktatás és Művelődési Osztály
 Önkormányzati bizottság: Informatikai Bizottság
 Határidő: 2008. április 30.; javaslatok előterjesztése a Képviselő-testület elé: 2008. június

- b.) A külföldi tanulás és munkavállalás gyakorlati segítségére alkalmas szakember foglalkoztatásával a Zuglói Ifjúsági Információs és Tanácsadó Iroda elláthatja e feladatot mint profiljába illőt. Ennek formáját és az ehhez szükséges forrásokat a költségvetési helyzet ismeretében határozzuk meg.

Felelős: dr. Weinek Leonárd polgármester
 Határidő: 2008. évi költségvetési rendelet elfogadása
 Közreműködő intézmények: Zuglói Családsegítő és Gyermekejélési Központ
 Önkormányzati bizottság:

4. Ifjúsági klubok, ifjúsági találkozóhelyek létesítése

- a.) Művelődési intézményeink lehetőségeit elemezve javaslatot dolgozunk ki az ilyen típusú tevékenység, ifjúsági klub vagy találkozóhely kialakítására.

Felelős: dr. Weinek Leonárd polgármester
 Határidő: 2008. szeptemberi ülés
 Közreműködő intézmények: Cserepesház
 Önkormányzati bizottság: Közművelődési tanácsnok

- b.) Feltérképezzük a fiatalok jelenlétét a kerületben, ahol nagyobb sűrűségben találhatóak – akár lakóhelyük, akár tanulmányaik következtében, megvizsgáljuk lakóterületi klub kialakításának lehetőségét. Ennek során a közelben lévő iskolák, egyéb önkormányzati intézmények által adódó lehetőségeket is számba vesszük.

Felelős: dr. Weinek Leonárd polgármester
 Határidő: 2008. júniusi ülés
 Közreműködő szervezeti egység: Népeesség nyilvántartó, épületekkel, intézményekkel foglalkozó szervezeti egység, intézményvezetők
 Önkormányzati bizottság: VTKB

5. Tanulás támogatása

- a.) Értékeljük a jelenleg működő ösztöndíj rendszereinket – Diákösztöndíj, Bursa Hungarica –, elérhetőség, igénylők és támogatottak száma, nyomon követés szempontjából. A tapasztalatok összegzése után kialakítjuk a szükséges változtatásokra vonatkozó javaslatot, elsősorban a támogatottak körének bővítése irányában, kiterjesztve a szakképzésben, átképzésben résztvevőkre is azt. Olyan javaslatot készítünk, amely valós segítséget

nyújt a tanuláshoz, egyben biztosítja – lehetőség szerint – külső támogatók belépésének lehetőségét a rendszerbe.

Felelős: dr. Weinek Leonárd polgármester
Határidő: javaslat kidolgozására 2008. június 30.

Közreműködő szervezeti egység: Ifjúsági referens (Diákösztöndíj), Alpolgármester (Bursa Hungarica)

Önkormányzati bizottság: Szociális Bizottság

- b.) A felsőfokú tanulmányokat folytató, szociálisan rászorulókat támogatására továbbra is csatlakozunk a Bursa Hungarica Önkormányzati Felsőoktatási Ösztöndíjpályázathoz. Lehetőség szerint több év átlagában az infláció mértékével emeljük a támogatás összegét

Felelős: dr. Weinek Leonárd polgármester
Határidő: pályázat megjelenésének ideje

Közreműködő szervezeti egység: Szociális és Egészségügyi Osztály

Önkormányzati bizottság: Szociális Bizottság

Költségvetési forrás: 8 mFT/év

- c.) A középiskolai tanulmányaikat befejező, továbbtanulni szándékozó, szociálisan rászoruló diákok további támogatása érdekében két év alatt 20-ról 30-ra emeljük a Diákösztöndíj-támogatásban részesülők számát.

Felelős: dr. Weinek Leonárd polgármester
Határidő: pályázat meghirdetése

Közreműködő szervezeti egység: Oktatási és Művelődési Osztály

Önkormányzati bizottság: Oktatási és Ifjúsági Bizottság

Költségvetési forrás: 2008. évben 2,5 mFT; 2009. évben 3 mFT

6. Közréshvétel

- a.) A fiatalok közréshvételi lehetőségének biztosítása érdekében az Önkormányzat továbbra is támogatja a Zuglói Gyermek és Ifjúsági Önkormányzat tevékenységét, biztosítja működési feltételeit.

Felelős: dr. Weinek Leonárd polgármester
Határidő: költségvetési rendelet elfogadása és folyamatos

Közreműködő szervezeti egység: Oktatási és Művelődési Osztály, GYIÖK felnőtt segítője
Önkormányzati bizottság: Oktatási és Ifjúsági Bizottság

Költségvetési forrás: 3,5 mFT/év

- b.) Újjászervezzük a Zuglói Ifjúsági Tanácsot, lehetőséget biztosítva a tagok részére a cselekvési terv megvalósulásának figyelemmel kísérésére.

Felelős: Halász Iván alpolgármester

Határidő: Képviselő-testületi javaslat kidolgozására: 2008. február

Közreműködő szervezeti egység: Zuglói Ifjúsági Információs és Tanácsadó iroda

Önkormányzati bizottság: Oktatási és Ifjúsági Bizottság

Költségvetési forrás: 0,5 mFT/év

7. Minden téma és javaslat előterjesztésének véleményezésében érintett a képviselő-testület Oktatási és Ifjúsági Bizottsága, valamint a Pénzügyi Bizottság.

A megvalósulást figyelemmel kíséri az Oktatási és Ifjúsági Bizottság, külső szereplőként a Zuglói Ifjúsági Tanács, és a Zuglói Gyermek és Ifjúsági Önkormányzat.

Az egyes feladatok megvalósulásához szükséges költségvetési forrásokat a konkrét döntésekkel egy időben határozza meg a képviselő-testület.

A javaslatok kidolgozásához a 2008. évi költségvetési rendeletben a képviselő-testület a 2007-ben elfogadott költségvetési rendelet szerinti „ifjúságpolitikai célú pénzeszközök” soron biztosít forrást.

Felelős: dr. Weinek Leonárd polgármester
Határidő: előterjesztések és a fentiekben meghatározottak szerint

8. Az ifjúságot érintő, helyzetüket javító egyéb oktatási, sport, és szociális feladatokat az e területekkel foglalkozó koncepciókban, intézkedési tervekben fogalmaztuk meg. Ezek vég-

rehajtása az adott dokumentumokban megfogalmazottaknak megfelelően, a költségvetési és megvalósíthatósági lehetőségek függvényében folyamatos. Ezen koncepciók felülvizsgálata az ott megfogalmazottak szerint történik.

Felelős: dr. Weinek Leonárd polgármester

Határidő: koncepcióknak megfelelően

Közreműködő szervezeti egységek: Szociális és Egészségügyi Osztály, Oktatási és Művelődési Osztály

Önkormányzati Bizottságok: Szociális Bizottság, Oktatási és Ifjúsági Bizottság, Sport Bizottság

Költségvetési forrás: koncepciókban megfogalmazott, megvalósításra kerülő feladat szerint

Elfogadta Budapest főváros XIV. kerület Zuglói Önkormányzatának képviselő-testülete a 1051/2007. (XII.13.) számú határozatával.

Jegyzetek

- 1 Diósi Pál Lépésenkényszer c. tanulmánya alapján. *Új Ifjúsági Szemle*, 17. szám, V. évfolyam 4. sz. 2007. tél. 20. old.
- 2 Uo.: 20.
- 3 Uo.
- 4 Uo.: 30.
- 5 Uo.: 20.
- 6 Uo.
- 7 Uo.: 24.
- 8 Uo.: 55–56.

